

DÉL-MAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

56. évfolyam, 147. szám

Ára: 50 fillér

Csütörtök, 1966. június 23.

Külkereskedelmünk tartalékai

A számláig rangjára emelkedett népművelési kifejezés: „piacról élünk”, alighanem a legfontosabb és pontosabb megfogalmazása annak a közgazdasági problémának is: milyen szerepet töltsön be a külkereskedelemben az ország életében, a népgazdaság egyensúlyának és fejlődésének biztosításában. Ezáltal azonban nem e jólismert tétel bizonyítására helyezzük a hangsúlyt, hanem inkább arra: hogyan lehetne még jobban élnünk az áruinkat vásárló nagyvilág piaca nyújtotta lehetőségekkel.

Mindenekelőtt nem árt elvni megközelítésben vizsgálni, hogy egyáltalán vannak-e ilyen viszonylag gyorsan kiaknázzható exportforrásaink? A határozott „igen” erre a külkereskedelemből a múlt évi tapasztalatai adják. Ismeretes, hogy tavaly — javarészt a Központi Bizottság 1964. decemberi határozata nyomán —, rövid néhány hónap alatt sikerült egy sokéves kedvezőtlen tendenciát megállítani és bizonyos szempontból előnyösre fordítani. Több esztendő után először zárta a külkereskedelemből az év export-import mérlegét némi többlettel. Egészében: 3,3 százalékkal sikerült teljesíteni a külkereskedelemből áruforgalmi tervét (a behozatal 97,8 százalékos teljesítése mellett, ami szintén nem elhanyagolható körülmény). De anélkül, hogy ezúttal részletesebben vizsgálnánk a csupán témánk háttérét rajzoló eredmények okait, annyit mindenképpen rögzíthetünk: az exportteljesítményeket nagy mértékben emelte, hogy sikerült rugalmasan jelentős kiviteli többlet lehetőségeket felkutatni. A legtalálékabban talán gépipari kivitelünk szemlélteti ezt. Ezek óta nem sikerült teljesíteni a gépipari export irányzatát, tavaly viszont ez a legnagyobb exportáló ágazatunk is — túlteljesített! (A gép és finommechanikai kivitel például a nem szocialista piacokra 1965-ben 18,6 százalékkal haladta meg az előző év színvonalát).

Mindent annak jellemzősége mellett, hogy ha egyetlen év alatt, gyors intézkedésekkel ilyen eredményeket érhetünk el, akkor a többlet-export lehetőségei távolról sem tekinthetők kimerítetteknek. Erre egyébként — a pusztán feltételezésen túl — konkrét tények is utalnak. Nevezetesen: a kielégítetlen külföldi megrendelések. Márpedig egész sor olyan árut említhetünk, ahol a szállításkorlátnál több az értékesítési lehetőség. Néhány ilyen áru: portálárak, traktor, kábelgyártógép, tehergépkocsi, különböző magnetofonok, vasúti, személykocsik, izzólámpa, vákuumtechnikai gépek, kerékpár, stb. A külkereskedelemben a jelenleginél nagyobb üzleteket bonyolíthatna a különböző híradástechnikai nagyberendezésekből (átviteltechnikai berendezések stb.); bővíthető — legalábbis az „eladhatóság” oldaláról nézve — a komplett gyárak kivitele, (például különböző kisebb üzemek exportja, amelyek a fejlődő országokban értékesíthetők, s a kisipari szövetkezetek közül is jónéhánnyal előállíthatók).

A könnyűipar — bár az utóbbi öt esztendőben kiemelkedő ütemben, hozzávetőleg 50 százalékkal bővítette exportját —, ugyancsak rendelkezik még kiaknázzható forrásokkal. Igaz, itt figyelembe kell venni az igények rendkívül gyors változását, de hát — ez már együtt jár a szokásoktól, divattól annyira befolyásolt cikkek külkereskedelmével. Elsősorban a textilárak exportjára vonatkozik ez, amelyekben — mindenekelőtt a tőkés piacokon — jelentősen visszaesett a kereslet, s ezt rugalmasan átalakított „exportszerkezettel”, divatos konfekciósipari többlet-kivittel és olyan iparágak növekvő exportjával ellensúlyozhatjuk, mint például a bútortipar. (Tegyük hozzá: jobbra kisipari jellegű, különleges bútortípusokat most is számottevő mennyiségben exportálunk, de növelhető a kivitel, természetesen megfelelő minőség, korszerűség esetén, a nagyüzemi előállításból is). Ha csak részben is, de vonatkozik ez a magyar cipőiparra, amely — a nagyüzemi gyártás térhódításával — kiemelkedő arányú exportáló iparágá fejlődött, de a könnyű, ragasztott technológiájú, divatos cipőkből még a jelenleginél is többet lehetne eladni.

Egész sor kevésbé szembevető, de a népgazdaság számára sok hasznot ígérő lehetőség akad még az állami nagyipar exportforrásain kívül is. Csak jellemzősül egy-két példát. Nem használjuk ki még eléggé az egyik „legelőcsőbb” kiviteli lehetőségünket: a szellemi export nyújtotta előnyöket. Évente hozzávetőleg 800–1000 hazai találmányt jegyeznek be az országban, de ebből meglehetősen keveset értékesítünk határainkon túl. Olykor sajnáljuk a szabadalmi védelemből fordított pénzt, ami nem ritkán az a következménnyel jár, hogy szellemi termékeinket, egyhán szólna, illetéktelenül alkalmazzák külföldi cégek.

Végtermékben a szellemi termékeinkkel való jobb gazdálkodás is egyik, még csak részben kihasznált, „bevételi forrásunk”. Növelhető az export olyan, szintén kevésbé „látványos” eszközökkel, mint a kisipari, háziipari kivitel bővítése. Kevesen tudják például, hogy a Magyarországon szőtt szőnyegek sikerrel versenyeznek a hagyományos, keleti szőnyegexporttal, s egész sor ilyen — sok „kis” tételből jelentőse felkerekíthető, kisipari illetve ktsz-ekben realizált exportlehetőség van még. (Hadd jegyezzük meg, hogy a kisipari szövetkezetek tavaly is az országos átlagot messze meghaladó arányban növelték exportjukat).

A ligha szükséges mindehhez hozzátenni, hogy az export-áruálapok tervén felüli növelése nemcsak engedélyezett, de szükséges is. Emellett, az indokolt feltételekről is megfelelően gondoskodnak. A kormány intézkedése szerint ugyanis, az ilyen jellegű tervtúlteljesítéshez szükséges importanyagokról és egyéb — például: létszám, bér — feltételekről a legilletékesebb: a külkereskedelemből gondoskodhat. A külkereskedelmi minisztérium a különösen jelentős export túlteljesítések jutalmazására külön prémiumkereteket is rendelkezik, nem szólva arról, hogy — egy ugyancsak újkéntú intézkedés szerint —, az úgynevezett fizetési mérleget javító célokra külön beruházások is igénybevehetők.

TÁBORI ANDRÁS

Szeged kulturális életével ismerkedett a szabadkai pártdelegáció

A Szegeden tartózkodó szabadkai pártküldöttséget tegnap délelőtt dr. Biczó György a városi tanács vb elnöke hivatalában fogadta. Köszöntötte a Djanic Vladimír, Szerbia Kommunista Pártja KB tagja, a JKSSZ Szabadka városi bizottsága politikai titkára vezette küldöttséget, majd részletesen ismertette a város gazdasági, társadalmi, kulturális helyzetét, továbbá a tanács munkát és válaszolt a küldöttség tagjainak kérdéseire. A beszélgetésen részt vett Török László, a Csongrád megyei tanács vb elnöke, Deák Béla, a városi párt-vegrehajtó bizottság tagja, a pártbizottság osztályvezetője, Ozvald Imre, a városi pártbizottság osztályvezetője, valamint Papp Gyula és Arvai József, a városi tanács vb elnöke helyettesei.

A közvetlenhangú beszélgetés után a jugoszláv vendégek városnéző sétán vettek részt. Többek között megtekintették az odesszai lakótelepet, a Dóm teret és környékét, valamint az új építkezéseket.

Délután a Szegedi Szabadtéri Játékok irodájába látogattak. Itt Tari János igazgató ismertette a játékok felújításának történetét, az idei műsort, majd beszélgetés alakult ki a két testvér- város, Szeged és Szabadka kapcsolatainak további bővítéséről, az idegenforgalom növelésének lehetőségeiről. A beszélgetésnél jelen volt Perjesi László, a városi pártbizottság első titkára, Sipos Géza, a városi pártbizottság titkára, Deák Béla és Papp Gyula.

Este a jugoszláv küldöttség a Szegedi Nemzeti Színházban megtekintette Farkas Ferenc A bűvös székény című operáját, Szervánszky Endre Átváltozások és J. S. Bach IV. Brandenburgi verseny című balettjének előadását. Utána a vendégek a Sajtóház klubjában a színház vezetőivel találkoztak.

A jugoszláv küldöttség ma elutazik Szegedről.

(Liebmann B. felv.)

A jugoszláv küldöttség a szabadkai játékok nézőterén. Képünkön (balról jobbra) Djanic Vladimír, Arvai József, Jovanovic Kosta, a JKSSZ Szabadka városi bizottsága ellenőrző bizottságának elnöke és Bagi Karolj, a JKSSZ Szabadka városi bizottságának titkára

Szegedre érkezett a grúz balett küldöttsége

(Semogviná felv.)

A grúz vendégek bemutatják az Otello diszkrétnek makkettjét a szabadkai játékok igazgatóságán. Képünkön (balról jobbra) R. T. Vahtangov, Tari János és I. A. Aszkurava

Gyorsabban, jobban javítanak

A szegedi postahivatal 16 ezer 111 darab televízió és 31 ezer rádió készüléket tart nyilván. A készülékek száma állandóan növekszik, s ez a gyorsított fejlődés megköveteli a javító szolgálat korszerűsítését is. Városunkban néhány kisiparostól eltekintve a GELKA és az Elektromos KTSZ szervei „gyógyítják” az elromlott rádiót — tv-t.

Ez az egymás mellett tevékenység az idők folyamán nem volt zavartalan, a két céget nem a legjobb viszony fűzte egymáshoz, működési területükön is sok sűrűlőds adódott. Ez már a múlté, ugyanis néhány nappal ezelőtt a felügyeleti szervek segítségével a GELKA és a KTSZ a működési területek új, célszerű felosztására — a profilok rendezésére — előzetes megállapodást írt alá.

A program — amely később megkötendő 5 évre szóló szerződés alapja — a város területén mintegy 40 százalékkal, a megyében pedig 100 százalékkal bővíti a

KTSZ „piacát”. Természetesen ez nemcsak rádiókra, televíziókra vonatkozik, hanem háztartási gépekre is. Az új megállapodásnak mind a GELKA, mind a KTSZ vezetői egyaránt örülnek.

A szerződéstől azt remélik, hogy kapcsolataik, párhuzamos tevékenységük végleg rendeződik, s így nem kerül sor gyakori, hosszú vitákra.

Mindezzel tulajdonképpen a lakosság nyer, mert gyorsabban és jobban dolgozik mind a GELKA, mind a KTSZ.

Az Elektromos KTSZ az eddiginél többet vállal magára. A szövetkezeti fejlesztési alapról nemrég 600 ezer forintot beruházással építkeztek, modern műszereket vásároltak. Kialakult a megfelelő szakembergárda is. A labdarúgó-világbajnokság idején állandó ügyeletet tartanak a televízió esetleges gyors, azonnali javítására.

A GELKA szintén a lakosság jobb ellátásáért fejleszti munkáját. Rövidesen új szervizállomást nyitnak meg az újszegedi lakótelepen. A megnyíló műhely segítségével egyik legnagyobb problémája: a férőhely gondja megoldódik. Az ABC áruház mögött készülő helyiség építése, tatarozása már befejeződött, így itt hamarosan megindulhat a munka. A GELKA is fejleszti műszaki feltételeit, például az újszegedi műhelyben már a legmodernebb berendezések, az úgynevezett tv-testereket állítják üzembe.

A vidék egyik legnagyobb GELKA szervizét Szegeden, építik fel. Az új műhelyt 800 négyzetméter területen, a Károlyi és a Bajcsy Zs. utcában helyezték el, — egyelőre még papíron. A nyitást 1969-re tervezik. Ahogy Szaniszló Béla elmondotta — mindez egyértelműen bizonyítja, hogy a GELKA kelőképpen gondoskodik a város szaporodó készülékeiről. Gondoskodik arról, hogy mire a 20. századik tv-készülék elkel Szegeden, ne legyen gond a gyors és pontos javítás.

M. L.

Átadták Vietnam ifjúságának a magyar fiatalok ajándékát

A KISZ VDK-ban tartózkodó küldöttsége szerdán este nagygyűlésen találkozott a főváros ifjúságának képviselőivel.

A nagygyűlésen Luu Minh Chau, a Vietnami Dolgozó Ifjúsági Szövetség hanoi városi bizottságának titkára, a KB tagja mondott üdvözlő beszédet, majd átadta az ajándékot.

Pataki Lászlónak, a KISZ KB titkárának, a delegáció vezetőjének.

Pataki László ismertette azt a széles körű és sokrétű mozgalmat, amellyel a magyar ifjúság és a magyar nép kifejezte és kifejezi szolidaritását Vietnammal harcoló népével.

— A Vietnammal nyújtott internacionalista segítség a jövőben még erősödni fog — folytatta a szónok.

Beszéde során Pataki László a hallgatóság hatalmas ovációja közepette átadta a Vietnami Dolgozó Ifjúsági Szövetségnek a magyar fiatalok ajándékát, amelyet a vietnami műszaki eredményeként befolyt 10,5 millió forintból vásároltak. Ezután átadta a KISZ KB csapatászlaját egy önkéntes ifjúsági harci brigádnak, amelynek eddigi hősi munkájáért kitüntetésül a Vietnami Dolgozó Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága — egyetértésben a KISZ Központi Bizottságával — a Magyar-Vietnami Harci Bizottság nevet adományozta. (MTI)

A szabadkai tanács elfogadta a testvérvárosi megállapodást

A Szabadkai Városi Tanács szerdai ülésén elfogadta a Szabadka és Szeged testvéri együttműködéséről szóló megállapodást, amelyet néhány nappal ezelőtt Szegeden írtak alá, amidőn a két város képviselői elhatározták, hogy Szabadkát és Szegedet testvérvárossá nyilvánítják. (Tanjug)

A vendégeket a játékok igazgatói irodájában Tari János igazgató meglepetésszerűen üdvözölte, majd a grúz balett vezetői bemutatották a két produkció diszkrétterveit és a világítási partitúrákat, amelyeket a szegedi Dóm téri színpad hozzájuk előzetesen megküldött részletes alaprajza után készítettek.

A grúz vendégek később kilátogattak a szabadkai játékok színhelyére, a Dóm tere, és ott a helyszínen tanulmányozták a diszkrétterveit és világítási lehetőségeket. A délutáni órákban a játékok irodájában találkoztak Perjesi Lászlóval, az MSZMP Szeged városi bizottságának első titkárával és Papp Gyulával, a városi tanács vb elnökhelyettesével, a Fesztivál Intézőbizottság elnökével.

A Grúziából érkezett vendégek az elkövetkező napokban a szabadkai játékok színpadon vezetőivel részletesen megvitatják a diszkrét kivitelezésének módját, találkoznak és megbeszéléseket folytatnak a játékok művészeti vezetőivel.